

2022-11-29

2022-11-29

2022-103291-0001

Bilaga A

Samrådsredogörelse

Ny 150 kV kraftledning mellan kopplingsstationen och Sandberget

Sorsele kommun, Västerbottens län

Projektorganisation:

Vattenfall Eldistribution AB
www.vattenfalleldistribution.se

Telefonväxel: 08-739 50 00
Org.nr: 556417-0800
Projektledare: Victor Andersson
Tillstånd och rättigheter: Linda Tallmarker

Sweco
Box 110
901 03 Umeå
www.sweco.se

Foton, illustrationer och kartor har om inget annat anges, tagits fram av Vattenfall Eldistribution AB och Sweco.

INNEHÅLL

1	Inledning.....	5
2	Samråd 1 (11 dec 2020 – 22 jan 2021).....	7
2.1	Myndigheter	7
2.1.1	Länsstyrelsen i Västerbottens län	7
2.1.2	Sorsele kommun.....	9
2.1.3	Storumans kommun	10
2.2	Övriga myndigheter, organisationer och föreningar	12
2.3	Samebyar.....	15
2.3.1	Ubmeje Tjeälddie.....	15
3	Samråd 2 (29 april-11 juni 2021).....	16
3.1	Länsstyrelsen och kommunen	16
3.1.1	Länsstyrelsen i Västerbottens län	16
3.1.2	Sorsele kommun.....	18
3.1.3	Storumans kommun	18
3.2	Övriga myndigheter, organisationer och föreningar	19
3.3	Enskilda särskilt berörda	22
3.4	Samebyar.....	23

2022-11-29

2022-103291-0001

BILAGOR:

Samråd 1 (11 december 2020 – 22 januari 2021)

- A1 Samrådsunderlag med bilaga 1-5
- A2 Sändlista myndigheter, företag och organisationer
- A3 Annons
- A4 Yttranden från kommun och länsstyrelse
- A5 Yttranden från övriga myndigheter etc
- A6 Yttranden Ubmeje Tjeälddie sameby
- A7 Protokoll samrådsmöte kungsörnsgruppen (SEKRETESS)
- A8 Minnesanteckningar möte med Ran sameby
- A9 Minnesanteckningar möte med Ubmeje Tjeälddie

Samråd 2 (29 april-11 juni 2021)

- A10 Samrådsunderlag och följebrev med bilaga 1-6
- A11 Sändlista myndigheter, företag och organisationer
- A12 Sändlista fastighetsägare och rättighetsinnehavare
- A13 Annons
- A14 Protokoll och presentation digitalt samrådsmöte fastighetsägare
- A15 Närvarolista digitalt samrådsmöte fastighetsägare
- A16 Yttranden från kommun och länsstyrelse
- A17 Yttranden från övriga myndigheter etc
- A18 Yttranden från enskilda särskilt berörda

1 INLEDNING

Denna handling ligger som underlag till Vattenfall Eldistribution AB:s (Sökanden) ansökan om ny nätkoncession för linje (tillstånd) för en 150 kV luftledning mellan ny kopplingsstation och delområde Sandberget som ingår i Vattenfall Vindkraft AB:s vindkraftpark Sandselehöjderna.

Sökanden har genomfört samråd i två olika omgångar gemensamt för alla de 150 kV ledningar som syftar till att ansluta vindkraftpark Sandselehöjderna till det överliggande elnätet.

Om vindkraftsparken inte förverkligas kommer ledningarna inte att byggas. Verksamheten ligger i Sorsele kommun i Västerbottens län. Alternativa utredningsstråk som redovisades i samrådet berörde både Sorsele och Storumans kommuner.

Vattenfall Eldistribution har gjort bedömningen att verksamheten kan antas medföra en betydande miljöpåverkan och har därmed valt att direkt genomföra avgränsningssamråd enligt 6 kap. 29–32 §§ miljöbalken. Inget undersökningssamråd enligt 6 kap. 23–25 §§ miljöbalken har skett i projektet.

Föreliggande handling utgör en redogörelse för hur de två samråden har genomförts, samt vilka samrådsparter som har kontaktats. Vidare sammanfattas de inkomna synpunkterna från de som yttrat sig under samrådsprocessen samt hur sökanden beaktat dessa kopplat till den aktuella ledningen mellan Kopplingsstationen och Sandberget. Samtliga yttranden som inkommit under samrådsprocessen biläggs även i sin helhet till aktuell redogörelse. I tabell 1 nedan ges även en sammanfattning av de samrådsaktiviteter som genomförts inom ramen för projektet.

Med bakgrund av den då rådande situationen med Covid-19 hölls inget fysiskt samrådsmöte i projektet under år 2020 eller 2021.

Samrådet genomfördes i två steg. I **samråd 1** samrådde Sökanden om flera alternativa utredningsstråk med myndigheter, föreningar, organisationer och samebyar. I detta skede fanns inte några specifika sträckningar framtagna och det fanns således inte några direkt berörda fastighetsägare. I detta steg skedde därför samrådet med de parter som berörs på övergripande nivå och som således kunde ha synpunkter om området i stort och de framtagna alternativa stråken. Annonsering gjordes för att inkludera allmänheten.

I nästa steg (**samråd 2**) samrådde Sökanden om en föreslagen ledningssträckning inom alternativa stråk som bolaget kunde komma att söka koncession för, för respektive ledning. Då skedde även samråd med berörda fastighetsägare och direkt berörda sakägare, inklusive de som var med i första samrådet. I båda samrådsstegen ligger information och synpunkter som framkommit till grund för fortsatt arbete.

I början av 2022 fick Sökanden godkänt från Svenska Kraftnät att ansluta ledningarna till station Blaiken, i stället för station Grundfors. Detta innebär att vindkraftparken Sandselehöjderna kan anslutas med betydligt kortare ledningar och utföras på ett byggtekniskt mindre komplicerat sätt samt att andelen naturmark som tas i anspråk blir betydligt mindre. Detta innebär att de yttranden som gäller för enbart sträckningen mellan Grundfors och station 1 och 2 eller Grundfors till vindkraftpark Sandberget via A1, A2 eller B2 kan bortses.

Sökandens bemötande av yttranden i detta dokument gäller för den nu gällande ledningen mellan ny kopplingsstation och Sandberget.

I Tabell 1 redovisas de samrådsaktiviteter som genomförts inom ramen för föreliggande samrådsprocess.

Tabell 1. Lista över genomförda samrådsaktiviteter i kronologisk ordning.

Datum	Aktivitet	Bilaga
2020-12-10- 2021-01-22	Samråd 1: Inbjudan till ett övergripande samråd inklusive samrådsunderlag skickades ut den 10 december via post/mail till myndigheter, föreningar, organisationer och samebyar. Sista dag för att inkomma med information och synpunkter i samrådet var satt till 22 januari 2021. Sändlista över myndigheter, företag och organisationer togs fram. I annonsen och samrådsunderlaget hänvisades det till Vattenfall Eldistributions hemsida där samrådsunderlaget fanns att ladda ner samt kontaktinformation hos Sweco där samrådsmaterialet gått att beställa i pappersform.	A1 A2 A3
2020-12-14	Samrådet annonserades i Västerbottens kuriren (VK), Folkbladet (VF) och Norran. Annonsen innehöll information om den planerade verksamheten, information om var samrådsunderlag kunde erhållas och var synpunkter kunde lämnas.	A3
2020-12-16	Annons i Lokaltidningen.	
2021-02-02	Samrådsmöte med Storuman kommun	A4
2020-10-06	Möte med Ran sameby	A8
2020-10-07	Möte med Ubmeje Tjeälddie sameby	A9
2021-04-29	Samråd 2: Inbjudan till samråd inklusive samrådsunderlag skickades ut via post/mail till den bredare samrådsrets som krävs för avgränsningssamråd enligt miljöbalken. Sista dag för att inkomma med information och synpunkter i samrådet var satt till 11 juni 2021. Sändlista över myndigheter, företag och organisationer, samt för fastighetsägare och rättighetsinnehavare togs fram. I annonsen och samrådsunderlaget hänvisades det till Vattenfall Eldistributions hemsida där samrådsunderlaget fanns att ladda ner samt kontaktinformation hos Sweco där samrådsmaterialet gått att beställa i pappersform.	A10 A11 och A12 A13
2021-05-03	Samrådet annonserades i VK, VF, Norran och lokaltidningen. Annonsen innehöll information om den planerade verksamheten, information om var samrådsunderlag kunde erhållas och var synpunkter kunde lämnas.	A13
2021-05-20	Digitalt samrådsmöte med fastighetsägare hölls via Teams.	A14

2 SAMRÅD 1 (11 DEC 2020 – 22 JAN 2021)

2.1 Myndigheter

2.1.1 Länsstyrelsen i Västerbottens län

Länsstyrelsen kan mot bakgrund av den information som är tillgänglig **inte** förorda eller avstyrka något alternativ. I tillägg bifogas ny information om värdefulla naturområden utpekade av Länsstyrelsen samt värdetrakter för skog och våtmark (se nedan samt bilaga 1) som enligt Länsstyrelsens bedömning bör medföra en genomarbetning av alternativa sträckningar innan avgränsningssamråd steg 2 genomförs.

Länsstyrelsen framför här inledande synpunkter till stöd för det fortsatta arbetet.

Följande principer bör användas vid val av alternativ:

- Undvik områden med kända höga naturvärden.
- Välj sträckor som är kortast möjliga.
- Sammanväg fördelar och nackdelar med längre ledningssträckor som undviker värdefull natur.
- Välj sträckor där flera vindkraftparker kan anknytas samma ledning för att minimera ianspråktagen yta.
- Välj sträckor som går längs befintlig infrastruktur för att undvika skada på opåverkade områden.
- Väg in hur bred den resulterande korridor med ianspråktagen yta (tillkommande plus befintlig infrastruktur) blir för valt alternativ med anledning av att bredare korridorer medför större barriäreffekter jämfört med smalare korridorer.

Inom området som berörs av de kommande nätkoncessioner förekommer stora naturvärden: värdefulla naturområden utpekade av Länsstyrelsen, värdetrakt skog och värdetrakt våtmark, inventerade våtmarker av alla värdeklasser från mycket höga naturvärden till låga naturvärden samt våtmark med mycket höga naturvärden som samtidigt omfattas av myrskyddsplanen, nyckelbiotoper, hänsynsområden, sumpskog, Natura 2000-klassade vattendrag, biotopskyddsområden och naturreservat.

Länsstyrelsen har nyligen genomfört inventeringar i området som berörs av de kommande nätkoncessionerna och nya värdefulla naturområden har utpekats som påverkar både områden där vindkraftparkerna planeras byggas och där ledningarna kan komma att gå. Dessa områden har naturvärden av en sådan dignitet att de kan komma att skyddas långsiktigt, och stor vikt bör därför tilläggas anpassningar i ledningsdragningar till skydd för dessa områden. Samrådsunderlaget behöver uppdateras enligt kartunderlagen i bilaga 1 samt med information om värdetrakt våtmark, biotopskyddsområden och sumpskogar, och denna information behöver inkorporeras i samrådsunderlag och MKB inför val av sträckning.

De planerade nätkoncessionerna korsar ett flertal flyttleder av riksintresse för rennäringen. Konsekvenserna av detta bör utifrån tillgänglig kunskap och samråd med samebyarna beaktas i den fortsatta processen.

De planerade nätkoncessioner påverkar områden där det finns fornlämningar och övriga kulturhistoriska lämningar registrerade, främst i de södra delarna samt längs med Vindelälven i norr. Stora delar av sträckorna har dock aldrig varit föremål för arkeologisk inventering eller utredning. Det är därför inte möjligt att uttala sig om fornlämningsbeståndet utöver att det är överhängande risk för att det inom de föreslagna sträckningarna finns ännu inte registrerade lämningar som kan komma att påverkas av arbetet. Av de lämningar som är registrerade och som ligger inom eller i direkt anslutning till de föreslagna dragningarna kan den antikvariska statusen på lämningarna vara osäker. Det gäller särskilt lämningar registrerade i skog och historia-registret, men även delvis lämningar i kulturmiljöregistret. Utbredningen av lämningar registrerade som boplatser eller fyndplatser är också osäker i hög grad. Det kan innebära att lämningar som med sin geografiska markering ligger utanför ingreppsområdet kan sträcka sig in i ingreppsområdet och därmed påverkas direkt av antingen stolpplacering eller anläggningsarbetet. Det är därför nödvändigt att en arkeologisk utredning utförs inför den vidare planeringen av arbetet. En arkeologisk utredning är ett bra planeringsunderlag för det vidare arbetet och utförs med fördel när området har snävats av betydligt mer, men när det fortfarande är möjligt att flytta stolparnas placering med ca 50 meter. På så vis ökar förutsättningarna för att reducera påverkan på kulturmiljön avsevärt. Med tanke på samrådsområdets storlek bör kontakt upprättas med Länsstyrelsens kulturmiljöenhet snarast om en arkeologisk utredning ska kunna utföras under fältsäsongen 2021.

I den nordöstra delen ansluter området till riksintresset för kulturmiljö Vindelälven. Riksintresset påverkas av redan befintliga ingrepp i kulturmiljön och kommer att utökas markant genom de planerade nätkoncessioner. Det är därför viktigt att placeringen noga utvärderas utifrån riksintressets karaktär för att undvika att påtaglig skada ska uppstå. Det bör utredas alternativ som inte inkräktar på Vindelälvens riksintresse för naturvård och kulturmiljövård genom anpassning av alternativ D3 om inte alternativet D3 bortfaller tidigt i urvalsprocessen.

Länsstyrelsen har tagit del av samrådsunderlaget och anser att ni i miljökonsekvensbeskrivningen i tillägg till ovanstående kommentarer och samrådsunderlaget särskilt ska beskriva:

- Kartor och underlag för val av ledningsstråk ska uppdateras med den information som ses i bilaga 1. Länsstyrelsen har genomfört inventeringar i området och dessa områden är av en sådan dignitet att de kan komma att skyddas långsiktigt. Värdeakt skog som indikerad i samrådsunderlaget behöver uppdateras, det är inte korrekt angett.
- Värdeakt våtmark saknas i samrådsunderlaget (se kartor i bilaga 1), denna information ska arbetas in i MKB:n. I samrådsunderlaget står det att påverkan på våtmarker, vattendrag samt grund- och vattenförekomster kan undvikas genom anpassning av stolplaceringar, men det ska i tillägg beskrivas hur byggarbetet kommer påverka dessa områden under byggnationen om inte det går att undvika (exempelvis påverkan genom anläggning av byggvägar). Detta gäller särskilt våtmarker med mycket höga och höga naturvärden eller inom värdeakt våtmark.
- Inventera eventuellt gamla byggvägar för existerande kraftledningar (eller annan infrastruktur) om detta är relevant för den valda sträckan. Detta kan minimera tillkommande skador under byggarbetet för de alternativ där detta är möjligt. Det måste vara tydligt vilka sträckor som ska byggas samtidigt och hur breda sträckorna blir vid olika alternativ för att kunna jämföra de olika sträckors miljöpåverkan.
- Utredning av frågor kopplade till fågellivet i området ska utföras och läggas till i MKB:n. I beskrivning av skyddsåtgärder som vidtas bör det övervägas om det, där ledningen passerar

över dalgångar och/eller vattendrag, ska installeras fågelavvisare för att minska kollisionrisken.

- Påverkan av de planerade ledningar på sumpskogsområden bör beskrivas i MKB:n.
- Utdrag från artportalerna ska tas med i kommande MKB.
- Sammantaget medför befintlig och tillkommande infrastruktur från de planerade vindkraftparkerna och ledningar stora kumulativa effekter som därför är viktigt att utreda i MKB:n.
- I MKB:n är det även viktigt att beskriva förutsättningarna för drift och underhåll. Hur drift och underhåll utförs, med vilka intervaller och under vilka förutsättningar är viktigt att beskriva. Det är även viktigt att redogöra för vilka skyddsåtgärder och skadeförebyggande åtgärder som kan och ska vidtas för att i samband med drift och underhåll undvika skador på områden med höga naturvärden.

Vattenfall Eldistribution: I Bilaga 2 MKB avsnitt 4 Alternativutredning redovisas hur de alternativa utredningsstråken studerats och vilka avvägningar som gjorts för att komma fram till de ledningssträckningar som Vattenfall Eldistribution nu valt för att ansluta vindkraftpark Sandberget. Vägande faktorer i utredningen har varit byggbarhet, att undvika kända höga naturvärden och samordna ledningen till befintlig infrastruktur där så är möjligt.

Sökanden har noterat länsstyrelsens yttrande avseende vad som bör beskrivas i MKB:n. I Bilaga 2 MKB avsnitt 5.5 Naturmiljö beskrivs kända naturintressen som länsstyrelsens inventerade naturområden, våtmarker, sumpskogar, värdestrakter (inklusive värdestrakt våtmark), nyckelbiotoper, utdrag från artportalerna etc. samt de naturvärden som registrerats vid genomförd naturvärdesinventering. I avsnitt 5.6 Fågel behandlas resultatet från de fågelinventeringar som genomförts. En beskrivning av förutsättningarna i de två avsnitten har följts av bedömning av effekter samt föreslagna hänsynsåtgärder.

Samråd har genomförts med berörda samebyar. I Bilaga 2 MKB avsnitt 5.9 Rennäring behandlas förutsättningar, bedömda effekter och hänsynsåtgärder för rennäringen samt kumulativa effekter.

Se avsnitt 5.7 Kulturmiljö i Bilaga 2 för beskrivning av förutsättningar och hänsynsåtgärder, samt bedömning av konsekvenser för kulturmiljö. En kulturmiljöutredning har genomförts under sommaren 2022.

2.1.2 Sorsele kommun

Yttrandet redovisas i sin helhet i Bilaga A4.

Sorsele kommun lämnar följande yttrande:

- Sorsele kommun anser att människors hälsa ska prioriteras varför det är viktigt att magnetfälten inte överstiger dom uppsatta gränsvärden som finns.
- Samråd ska ske med mark- och fastighetsägare samt samebyar i området.
Om ledningsdragningen ändras skall efterbehandling av den gamla dragningen ske.

Kommunen anser att de alternativ som är att föredra är de som inte:

- passerar i direkt närheten av några boendemiljöer.
- påverkar friluftsliv, värdefulla naturområden, nyckelbiotoper, kulturhistoriska lämningar, våtmarker, vattenförekomster och renskötsel eller annan markanvändning negativt.

Vattenfall Eldistribution: För ledningen Kopplingsstation-Sandberget har Sökanden valt att gå vidare med en ledningssträckning inom stråk D och E. Ledningen går i huvudsak i nysträckning genom skogs- och våtmarksområden men är lokaliserad till befintlig infrastruktur i form av vägar där så är möjligt.

Vattenfall Eldistribution har genomfört en elektromagnetisk beräkning där ledningarna passerar bebyggelse. Ledningen ligger långt ifrån närmsta bostadshus och inga förhöjda magnetfältsvärden föreligger. Läs vidare i avsnitt 5.10 Boendemiljö och hälsa i Bilaga 2 MKB.

Samråd genomfördes i första samrådet med samebyar. I samråd steg 2 var både samebyar och fastighetsägare med i samrådet.

I Bilaga 2 MKB avsnitt 5 Förutsättningar och konsekvenser behandlas, naturmiljö och fågel, kulturmiljö, rennäring, övriga omgivande intressen, samt teknisk byggbarhet för vald ledningssträckning.

2.1.3 Storumans kommun

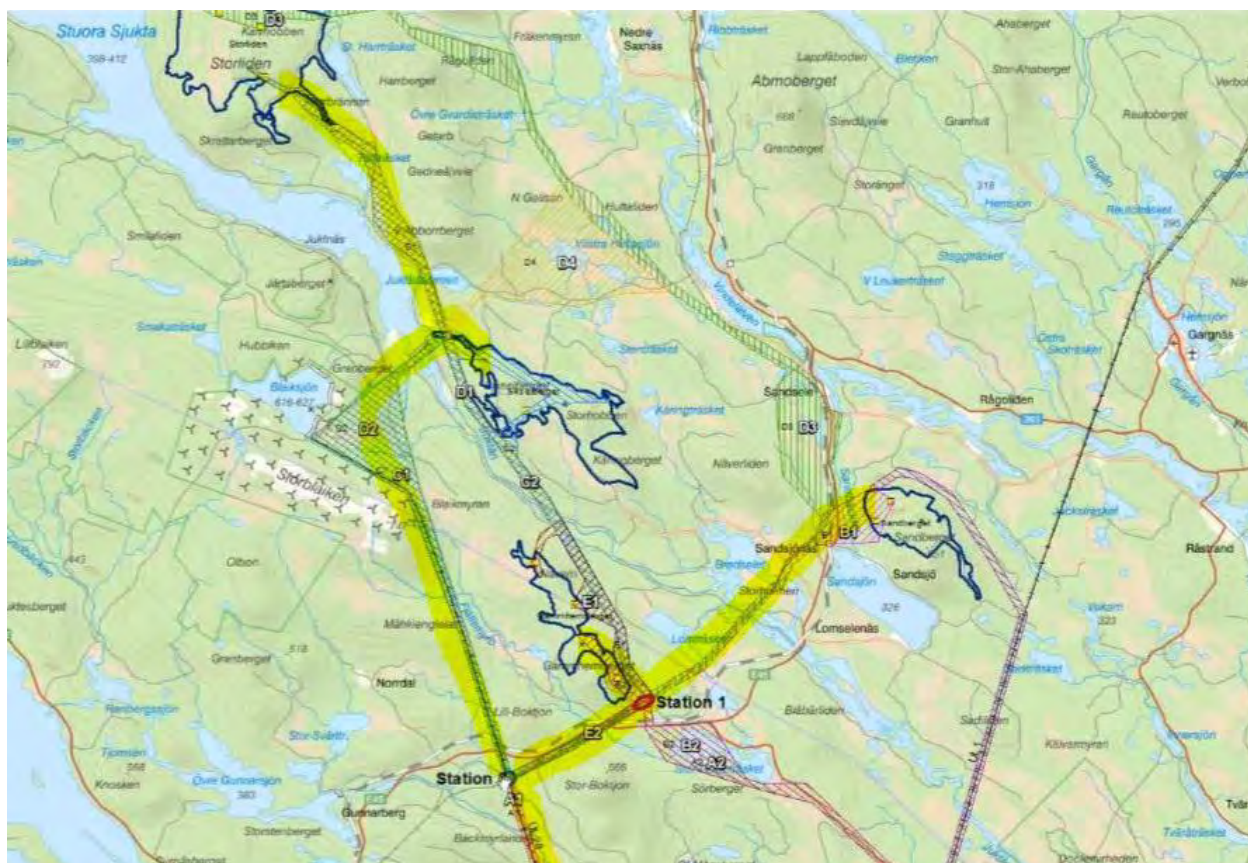
Kommunen lämnade sitt yttrande på samrådsmötet, 2 februari 2021, nedan följer en sammanställning av kommunens synpunkter, se protokoll Bilaga A4.

Ni har avskrivit markkabel i samrådsunderlaget med en kort formulering. Skulle det vara möjligt med markkabel för vissa sträckor, t.ex. vid stationsplaceringen, för att undvika tex naturvärden. Ni får beskriva detta mer och gärna med en ekonomisk redovisning i kommande handling.

Det vore intressant att veta hur mycket avverkning som krävs i respektive stråkalternativ. Vilket som påverkar naturvärden mer och så. Det är bra om ledningen så långt som möjligt följer befintliga elledningar. Det blir ju dock en avvägning om det är höga naturvärden förstås. Kommunen bedömer att de mest lämpliga stråken är enligt Figur 1.

Blaikenfjället är redan etablerat. Om områden som redan är påverkade nyttjas så är det bättre för turism etc. En anslutning närmare E45:an är önskvärt, om det är möjligt. Men då är det kanske andra avvägningar som Vattenfall måste göra, dvs välja mellan tex höga naturvärden eller följa befintlig ledning? Avvägningarna får redovisas vid val av stråk. Om det är en liten snutt det handlar om kanske ni kan göra en avvägning med markkabelalternativ och se om det är möjligt tekniskt och ekonomiskt, t.ex. mellan station 1 och anslutningen i södra delen av Gammhemberget.

I Barsele finns en bearbetningskoncession. Den kan komma att påverkas. Vad gör ni i ett sådant läge? Det finns förslag att det ska bli riksintresse för mineral där.

Figur 1. De sträckningar som Storumans kommun bedömer som mest lämpliga under samrådsmötet.

Vattenfall Eldistribution: Avseende Sökandens ställning till teknikval, se Bilaga B Teknikval till Bilaga 2 MKB.

För ledningen Kopplingsstation-Sandberget har Sökanden valt att gå vidare med en ledningssträckning inom stråk D och E. Det som dock främst varit avgörande i valet av den sökta ledningen inom stråk E är byggtekniska faktorer, då en byggbarhetsanalys visat att det alternativa stråket G inte bedömts som byggbar. Se även kapitel 4 Alternativutredning i Bilaga 2 MKB.

I Bilaga 2 MKB avsnitt 5.5 Naturmiljö behandlas ledningens påverkan på naturvärden.

Eventuell påverkan på gruvintresset och föreslagna hänsynsåtgärder beskrivs i Bilaga 2 MKB avsnitt 5.2.

2.2 Övriga myndigheter, organisationer och föreningar

Övriga myndigheter, organisationer och föreningar som inbjudits till samråd, samt inkomna synpunkter. Yttrandena redovisas i sin helhet i Bilaga A5.

Bergsstaten

Inom området finns följande undersökningstillstånd enligt minerallagen (1991:45):

Storjuktan nr 103 – giltig till 2023-05-08

Storjuktan nr 104 – giltig till 2023-05-08

Storjuktan nr 109 – giltig till 2023-11-04

Storuman nr 1 – giltig till 2020-09-19, förlängning sökt.

Se kartbilaga till yttrandet i Bilaga A5.

Vattenfall Eldistribution noterar detta och kommer beakta områdena med undersökningstillstånd.

BlaikenVind

Om Vattenfalls anslutning till UL28 eller Grundfors kommer att påverka BlaikenVind i samband med inkopplingen vill vi tidigt få vara med i planeringen så vi har möjlighet att styra inkopplingen så påverkan för oss blir så liten som möjligt.

Vattenfall Eldistribution noterar detta. Ledningen mellan Kopplingsstationen-Sandberget berör inte UL28 eller Grundfors.

Inlandsbanan (IBAB)

Inlandsbanan AB konstaterar att i föreliggande avgränsningssamråd är inte risker kopplade till närheten av järnvägsanläggningen Inlandsbanan belyst och då avseende risken och konsekvenserna av en urspårning med ett tåg.

Vi syftar då framförallt på risken för de luftledningar i de olika alternativen som löper parallellt med järnvägen men även risken för nya stationer som *avses placeras i anslutning till järnvägen.*

Vattenfall Eldistribution kommer anpassa ledningen efter standarden SS_EN_50431 och Trafikverkets mått för placering av stolpar vid järnväg.

Lapplands flygsällskap

Vi ser inte att projektet påverkar Lapplands flygsällskaps verksamhet så vi har inget att invända mot det.

Vattenfall Eldistribution noterar detta.

Lycksele Airport

Utifrån kartunderlag från Sweco/ Vattenfall Eldistribution AB, ligger delar av de planerade nya 150 kV-luftledningarna i Sorsele och Storuman kommuner inom en MSA-yta för Lycksele Airport.

Flygplatsen kan därför komma att vara sakägare vid framtida prövningar av bygglovstillstånd.

För att Lycksele Airport skall kunna bedöma påverkan på MSA-ytan, behöver Sweco/Vattenfall Eldistribution AB inkomma med en flyghinderanalys, vilket exempelvis kan levereras av LFV.

Vattenfall Eldistribution beställde en flyghinderanalys av Luftfartsverket och levererade den till Lycksele Airport. Lycksele Airport hade därmed inget att erinra mot projektet i deras yttrande i samråd 2, se nedan.

Sametinget

De aktuella sträckorna berör vår- och vinterbetesmarker för Ubmeje tjeälddie och Ran sameby.

Sametinget lämnar ett yttrande där de beskriver vilka utpekade intressen som finns i området, information om riksintresse rennäring, samebyarnas möjlighet till inflytande i projekt, om samisk markanvändning och vad som ska beskrivas i en miljökonsekvensbeskrivning. Läs yttrandet i sin helhet i Bilaga A5.

Vattenfall Eldistribution: Ran och Ubmeje Tjeälddie samebyar har ingått i samrådet. Samrådsmöten har skett med respektive sameby, se minnesanteckningar från mötena Bilaga A8 och A9. Ubmeje Tjeälddie har inkommit med ett skriftligt yttrande i samrådet.

Strålsäkerhetsmyndigheten

I kommande miljökonsekvensbeskrivning bör magnetfältsnivåer redovisas för bostäder och andra platser där människor vistas varaktigt och förhöjda fält kan förväntas på grund av exempelvis kraftledningar. Det är sedan miljöbalken som ska beaktas när det görs en bedömning huruvida olika alternativ och eventuella behov av exponeringsbegränsande åtgärder bör vidtas. Skälet till att miljöbalken blir tillämplig är för att det rör sig om icke-joniserande strålning som enligt balken benämns som miljöfarlig verksamhet och som inte är tillståndspliktig enligt strålskyddslagen. Se yttrandet i sin helhet i Bilaga A5.

Vattenfall Eldistribution har genomfört en beräkning av elektromagnetiska fält, läs vidare i avsnitt 5.10 Boendemiljö och hälsa i Bilaga 2 Miljökonsekvensbeskrivning.

Sveriges geologiska undersökning (SGU)

SGU ger generellt i detta samrådsskede för infrastrukturprojekt inte ett platsspecifikt yttrande, utan hänvisar till SGUs allmänna riktlinjer som bifogas. Markens geologiska och morfologiska egenskaper är grundläggande för olika områdets miljöförhållanden, geotekniska egenskaper, grundvattenförhållanden och associerade risker. Tidig användning av geologisk information vid planering och projektering kan därmed minska kostnader och miljöpåverkan samt förkorta ledtider för samtliga involverade aktörer.

Vi vill generellt påpeka att vid val av anläggningsmetod har typ av jordart, jorddjup och bergart samt grundvattennivåns betydelse ur en hållbar miljö- och kostnadssynpunkt. Kunskap om markens beskaffenhet avseende dessa parametrar kan till exempel användas för optimal placering, design och utförande av infrastrukturplanering, lednings-, spår- och vägdragning inklusive tillhörande grundläggning och storleksbestämning av ev. fundament. Detta för att ur teknisk- och miljösynpunkt erhålla hög säkerhet, men även för att om möjligt minska behov av bergmaterial och erforderlig

transport. SGU anser att krossat berg eller morän ska användas istället för naturgrus. Se yttrandet i sin helhet i Bilaga A5.

Vattenfall Eldistribution beakta geologiska och morfologiska egenskaper vid val av anläggningsmetod och stolptyp i samband med detaljprojekteringen.

Svenska Kraftnät

Svenska kraftnät har tagit del av handlingarna för rubricerat ärende och har följande synpunkter: Vattenfall Eldistribution AB planerar att ansöka om tillstånd, nätkoncession för linje, för sex nya 150 kV-luftledningarna i Sorsele och Storuman kommuner. De föreslagna stråken löper parallellt/korsar Svenska kraftnäts två transmissionsledningarna.

Svenska kraftnät har ledningsrätt för kraftledningarna som är av betydelse för rikets elförsörjning. Ledningsrätten innebär att åtgärder/verksamhet som på något sätt inskränker Svenska kraftnäts verksamhet, inte får vidtas på fastighet som belastas av ledningsrätten.

Alla kraftledningar som drivs och förvaltas av Svenska kraftnät har underjordiska installationer. Vid alla typer av markarbete inom en kraftledningsgata ska Svenska kraftnät rådfrågas om direktiv innan markarbete påbörjas.

Svenska kraftnät generella krav vid förläggning av friledning parallellt med samt vid korsning av deras ledningar ska följas.

Vattenfall Eldistribution noterar detta. Den sökta ledningen Kopplingsstation-Sandberget berör inte Svenska kraftnäts ledningar eller station.

Trafikverket

Ledningen berör vägarna E12, E45, 987 och 1126 samt järnvägarna Tvärbanan och Inlandsbanan.

Samrådsunderlaget saknar beskrivning om Riksintresse för kommunikationer. Inlandsbanan AB bör höras i samrådet. Trafikverket har inget att erinra mot föreslagen avgränsning under förutsättning att nedanstående synpunkter beaktas gällande väg, järnväg och flyg.

Se yttrandet i sin helhet i Bilaga A5.

Vattenfall Eldistribution kommer beakta Trafikverkets regler för väg, järnväg och flyg. Inlandsbanan har yttrat sig i samrådet. Ledningen kommer passera över inlandsbanan innan anslutning till delområde Sandberget. Läs vidare i avsnitt 5.2 Markanvändning, infrastruktur och planer i Bilaga 2.

Tabell 2. Tabellen innehåller de övriga myndigheter, organisationer och föreningar som inte haft något att erinra.

Myndighet	Synpunkter	Kommentarer
Elsäkerhetsmyndigheten	Myndigheten har i dagsläget inget att erinra utan förutsätter att utförandet sker enligt gällande föreskrifter.	<i>Vattenfall noterar detta.</i>
Försvarsmakten	Försvarsmakten har inget att erinra mot uppförandet av föreslagna ledningar i rubricerat ärende.	<i>Vattenfall noterar detta.</i>
Luftfartsverket (LFV)	LFV har i egenskap av sakägare för CNS-utrustning inget att erinra mot någon av utredningsstråken.	<i>Vattenfall noterar detta.</i>
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)	MSB har inget att invända emot 150 kV kraftledningen Sandselehöjderna.	<i>Vattenfall Eldistribution noterar detta.</i>
Naturvårdsverket	Naturvårdsverket avstår från att yttra sig i rubricerat ärende.	<i>Vattenfall noterar detta.</i>
Skellefteå Kraft	Skellefteå Kraft har inget att erinra.	<i>Vattenfall noterar detta.</i>

2.3 Samebyar

Inbjudan till skriftligt samråd inklusive samrådsunderlag sändes till Ran och Ubmeje Tjeälddie samebyar den 11 december 2020 via e-post och post. Inget yttrande inkom från Ran sameby.

Möte har skett med Ran sameby den 6 oktober 2020 och med Ubmeje Tjeälddie den 7 oktober 2020.

2.3.1 Ubmeje Tjeälddie

Samebyn meddelar att ett uppförande av en vindkraftpark på Gammhemberget aldrig kommer tillåtas och godkännas av samebyn. På samebyns renbetesmarker väster om Gammhem finns idag redan två stora vindkraftparker (Vattenfall samt Skellefteå Kraft). Ytterligare intrång i området kommer att totalt omöjliggöra renbete samt flytt av renar inom Juktan, Blaikfjällsområdet.

Därför nekar samebyn Tjeälddie tillstånd för uppförande av de tilltänkta 150 kV ledningarna.

- A. C2, D1, E1 på kartbilaga nr 1.
- B. Station Alternativ nr 1.
- C. Samt A2, B2 på kartbilaga nr 1.

Då ledningarna i projektet kan ansluta till station Blaiken i stället för station Grundfors innebär etableringen av de fyra planerade ledningarna ett mindre ingrepp i naturmark på samebyns renbetesmark än vad som förutspåts under samrådsskedet.

Den sökta ledningen mellan kopplingsstationen och Sandberget berör inte samebyns renbetesmark.

3 SAMRÅD 2 (29 APRIL-11 JUNI 2021)

Nedan presenteras yttranden från länsstyrelsen och kommunen, övriga myndigheter, organisationer och föreningar samt särskilt berörda som inbjudits till samråd. Yttrandena redovisas i sin helhet i Bilaga A16, A17 och A18.

3.1 Länsstyrelsen och kommunen

3.1.1 Länsstyrelsen i Västerbottens län

Länsstyrelsen fasthåller till största delen sitt yttrande i samråd 1 daterad 27 januari 2021 (ärendebeteckning 407-10573-2021).

Med anledning av de reviderade stråk jämfört med samråd 1 och baserad på den information som är tillgänglig idag så förordar Länsstyrelsen alternativet C över D för anslutning av Storliden, med anledning av att intrånget blir mindre och att ledningen till stor del kan placeras utanför de områden som innehar höga naturvärden längs alternativ C. I tillägg bedömer Länsstyrelsen utifrån kartunderlaget att ledningen till stor del kan placeras längs vägar i alternativ C.

Länsstyrelsen förordar i tillägg att el från Sixelberget-Storhobben och Storliden går i samma stråk längs befintliga ledningar till station Juktan och vidare söderut, med andra ord att man inte väljer att låta ledningen vika av österut mot kopplingsstation 3 inom stråk B, men istället låter den vika västerut och följa befintlig ledning.

För ledningar från Gammhem och Sandberget förordar Länsstyrelsen baserad på den information som finns idag att dessa ska etableras i sydliga och västliga riktningar längs stråk G och delvist A, för sedan att vika av mot Grundfors där kopplingsstation 2 är placerad.

Om bolaget inte väljer att söka nätkoncession för ledningar i de ovanstående förordnade stråk, då bör de princip för val av alternativ som står i Länsstyrelsens yttrande över samråd 1 daterad 27 januari 2021 användas för att välja vilket stråk som är mest lämpligt.

Synpunkter inför ansökan och miljökonsekvensbeskrivning

Länsstyrelsen har tagit del av samrådsunderlaget för samråd 2 och anser att ni, i tillägg till de punkter som beskrevs i yttrande över samråd 1 daterad 27 januari 2021, i miljökonsekvensbeskrivningen särskilt ska beskriva:

- Storliden ska kopplas till elnätet genom stråk C eller D i kombination med A/B: Det framgår inte tydligt vilken skillnad det är mellan stråk C och D i förhållanden till hur stor del av stråken som kommer gå längs befintliga vägar. Enligt Länsstyrelsens uppfattning så är det inte helt korrekt att stråk C går i nysträckning, medens att stråk D jämförelsevis går längs vägar (sida 22 i underlaget för samråd 2). Om detta argument ska användas för att välja stråk D som är mycket längre då ska detta förtydligas, och sedan ska eventuella bedömningar av vilka värden som påverkas längs de olika stråk vägas in också.
- För stråk 1 mellan stamnätsstation Grundfors och kopplingsstation 1, 2 eller 3 där det endast finns ett alternativ är det viktigt att inventera naturvärden och bedöma vilken sida av den befintliga ledningen som är lämpligast att bygga de nya ledningarna på samt vilka åtgärder som kan vidtas för att minimera skador. Ledningssträcken påverkar många områden med höga naturvärden: flera värdefulla naturområden utpekade av Länsstyrelsen, sumpskogsområden, nyckelbiotoper, våtmark med mycket höga naturvärden inventerat i Länsstyrelsens våtmarksinventering samt ett hänsynsområde.

- Det ska göras en bedömning/jämförelse av olika sträckors barriäreffekt samt vilka åtgärder som eventuellt kan genomföras i eller utanför ledningsgatan för att minska barriäreffekten. I vissa fall kan det bli tal om tre parallella luftledningar (en befintlig plus två tillkommande) och det ska framgå tydligt hur bredd en sådan resulterande ledningsgata kommer att bli samt genomföras en jämförande analys av denna påverkan och den som uppstår från flera ledningar i olika stråk som skapar mindre, men fler barriärer.
- Oavsett vilka alternativa stråk som sökanden slutligen väljer att söka nätkoncession för så ska ledningarna till stor del etableras i områden med höga naturvärden. Med anledning av detta är det Länsstyrelsens uppfattning att man åtminstone inom områden med höga naturvärden kan genomföra avverkning så att variationsrika skogsbyn med exempelvis högkapade träd och död ved bildas i syftet att gynna mångfalden av habitat i kant av ledningsgatan. Länsstyrelsen har ingen definitiva åsikter om hur detta ska ske, men bedömer att det är befogat för att mildra effekten av avverkning i ledningsgatan genom att övergången mellan skog och ledningsgata inte blir lika skarp.
  - När man genomför en naturvårdsanpassad avverkning som beskrivit ovan kan markägaren erbjudas samma ersättning som vid en konventionell avverkning. På så vis kan naturhänsyn tas utan att markägaren förlorar pengar samtidigt som att det inte nödvändigtvis medför extra kostnader för bolaget då man kan minska transportbehovet av virke. Bolaget bör utföra en kostnadsanalys av åtgärden där man jämför konventionell avverkning med naturanpassad avverkning där man också räknar in besparing genom att kostnaden för uttransport av virke minskar.
- Ni skriver att ni kommer genomföra en fågelinventering och en naturvärdesinventering. Det bör också övervägas om påverkan på fladdermöss behövs utredas. I de fall det krävs nya avverkningar av skog i samband med ledningsbyggandet så kan detta påverka fladdermössen som finns i området. Tajgaffladdermusen är en relativt vanlig skogslevande art som påverkas av fragmenteringseffekter som elledningarna kan ha. För närvarande har 11 olika arter av fladdermöss rapporterats från Västerbotten.
- I fågelinventeringen ska rovfåglar ingå. Häckande örnar kan störas av byggnationer samt underhålls- och röjningsarbete som genomförs inom elledningarna, om det görs under häckningstiden. Känsliga områden borde alltså definieras utifrån fastställda boplatser av rovfågarna. Är boplatserna inte kända så behöver det utredas var de är. För att fastställa var boplatser ligger krävs ofta en inventering under sommaren, när det finns ungar i boet. En sådan inventering genomförs med fördel med hjälp av ljudboxar och den bör täcka området för den planerade elledningen med en buffert på 1 km åt båda sidor.
- En del av de föreslagna sträckningarna passerar områden där järvlyor finns. Under lyeperioden bör inga avverkningar eller byggnationsarbeten genomföras i närheten (inom 2,5 km) av lyor. Järven är en hotad art som för närvarande inte har gynnsam bevarandestatus i Västerbotten.

Vattenfall Eldistribution: För ledningen Kopplingsstation-Sandberget har Sökanden valt att gå vidare med en ledningssträckning inom stråk D/E (D3/D4 i samråd 1), då en byggbarhetsanalys visat att stråk G inte bedömts som byggbar. Skogsgatan bedöms inte utgöra en barriär som begränsar möjligheter för människor att röra sig i området längs ledningen. Inte heller bedöms växt- eller djurliv påverkas i sådan omfattning att barriäreffekter behöver behandlas särskilt i miljökonsekvensbeskrivningen.

I avsnitt 4 Alternativutredning i Bilaga 2 redovisas hur de alternativa utredningsstråken studerats och vilka avvägningar som gjorts för att komma fram till den ledningssträckning som Vattenfall Eldistribution nu valt för att ansluta delområde Sandberget med.

Naturvärdes- och fågelinventeringar har genomförts. I fågelinventeringen ingick även rovfåglar, såsom örn.

I Bilaga 2 MKB avsnitt 5.5.3 Hänsynsåtgärder (Naturmiljö) och 5.6.3 Hänsynsåtgärder (Fågel) beskrivs de hänsynsåtgärder som Vattenfall Eldistribution avser att genomföra. En åtgärd som föreslås är att lämna kvar död ved och skapa högstubbar på särskilt utvalda platser.

För beskrivning av fladdermus och järv, se Bilaga 2 MKB avsnitt 5.5 Naturmiljö.

3.1.2 Sorsele kommun

- Sorsele kommun anser att människors hälsa ska prioriteras varför det är viktigt att magnetfälten inte överstiger dom uppsatta gränsvärden som finns.
- Miljökonsekvensbeskrivningen är granskad och är skriven i enlighet med 6 kap miljöbalken och dess förordningar.
- Om ledningsdragningen ändras skall efterbehandling av den gamla dragningen ske.
- Kommunen anser att de alternativ som är att föredra är de som inte:
  - Passerar i direkt närheten av några boendemiljöer.
  - Påverkar friluftsliv, värdefulla naturområden, nyckelbiotoper, kulturhistoriska lämningar, våtmarker, vattenförekomster och renskötsel eller annan markanvändning negativt.

Vattenfall Eldistribution: Sökanden har genomfört en elektromagnetisk beräkning där ledningarna passerar bebyggelse. Ledningen passerar på behörigt avstånd och inga förhöjda magnetfält bedöms uppstå vid bostadshus. Läs vidare i avsnitt 5.10 Boendemiljö och hälsa i Bilaga 2.

Miljökonsekvensbeskrivningen är framtagen i enlighet med gällande lagstiftning.

Om Vattenfall Eldistribution ändrar ledningarnas dragning kommer gällande lagstiftning för rasering och avveckling av kraftledningen följas.

3.1.3 Storumans kommun

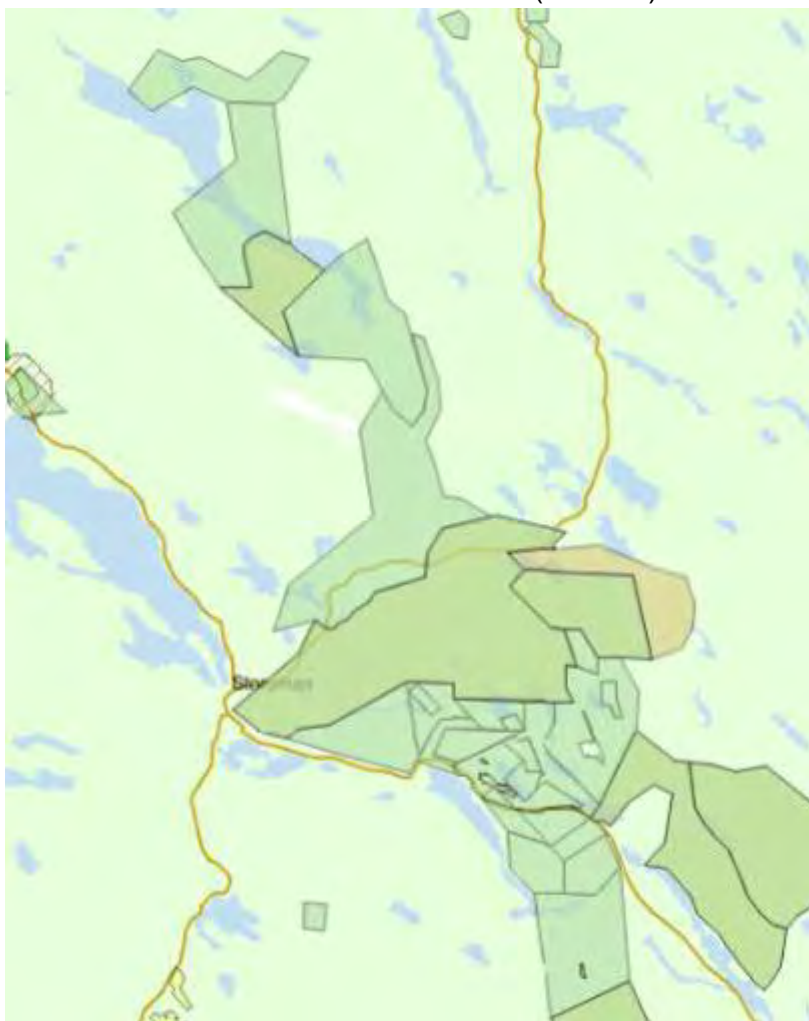
Storuman inkom inte med något yttrande i samråd 2.

3.2 Övriga myndigheter, organisationer och föreningar

Övriga myndigheter, organisationer och föreningar som inbjudits till samråd, samt inkomna synpunkter. Yttrandena redovisas i sin helhet i Bilaga A17.

Bergsstaten

Inom området finns flertalet nu gällande rättigheter enligt minerallagen (1991:45). Återkom till oss om lista över dessa är aktuell att ta fram (se karta).

Vattenfall Eldistribution: Dialog med verksamhetsutövare för undersökningstillstånden kommer föras i samband med detaljprojektering.

Lycksele airport

Tack för informationen och den uppdaterade flyghinderanalysen. Enligt den så påverkas ej vår flygplats, vilket gör att vi ej behöver komplettera vårt yttrande. Vårt tidigare yttrande från 2021-02-12 gäller därmed fortfarande.

Vattenfall Eldistribution noterar detta.

Sametinget

Åtgärder som tillåts, ska göra så lite skada som möjligt på renbetet samt för renars betesro. Det är viktigt att inte tillföra ljud från luftburna kraftledningar som kan vara hämmande på renars strövnings- och betesro. Det är viktigt att i miljökonsekvensbeskrivningen beskriva och bedöma den kumulativa påverkan för berörda samebyar. Sametinget menar att det ska göras en samlad bedömning av vilka konsekvenser som kan uppstå för renskötseln inom hela samebyn samt påverkan på samebyarnas funktionella samband ska vägas in. Bedömning av verksamhetens konsekvenser ska göras utifrån en helhetssyn av samebyns markanvändning där områdets funktion och de kumulativa effekterna ska vägas in. Även samebyns renbruksplan och miljö kvalitetsmål (särskilt *Storslagen fjällmiljö, Ett rikt växt- och djurliv, Myllrande våtmarker och Levande skogar*) ska beaktas.

Ett områdes funktion är viktig, eftersom funktionaliteten och sambandet mellan områden är avgörande för renskötseln och kan spela större roll än områdets storlek. Vid en åtgärd inom renskötselområdet ska dess konsekvenser för riksintressets värden och egenskaper bedömas.

Information och kunskap om renskötselns tidigare, nuvarande och framtida bedrivande inom aktuell sameby behövs för att förstå hur områdets funktion på både kort och lång sikt påverkar renskötseln. I en prövning är det viktigt att ha fullständiga uppgifter om de kumulativa effekter som uppstår samt hur de olika inträngen samverkar. En myndighets utpekanden av riksintresse är endast att betrakta som anspråk på riksintressen. De är alltså inte rättsligt bindande vid prövningen av mål eller ärenden utan det ankommer på prövningsmyndigheten att i det enskilda fallet göra den bedömningen. (Se Bertil Bengtsson m.fl., Miljöbalken En kommentar, Del 1, april 2019, s. 3:5). Samernas intresse av att kunna vidmakthålla sin kultur, däribland renskötseln, är vid en sådan avvägning av betydelse.

Vattenfall Eldistribution har bjudit in berörda samebyar, Ran och Ubmeje Tjeälddie, i samrådet. I miljökonsekvensbeskrivningen beskrivs bedömning av effekter och konsekvenser till följd av planerade ledningar på rennäringen. Även identifiering av kumulativa effekter beskrivs. Se avsnitt 5.9 Rennäring i Bilaga 2.

Skellefteå Kraft

AO Vind: Vi är generellt positiva men önskar vidare kommunikation genom processen och olika beslutsfattanden. Vi tar gärna del av en teknisk konsekvensbeskrivning, med en beskrivning över eventuell påverkan och avbrott på UL-28 vid inkoppling. Vi vill gärna se en riskanalys och hur man tar hänsyn till risker för inducerade strömmar och andra risker kopplat till parallella ledningar. Längre fram i processen tar vi gärna del av planer på tillfartsvägar för linjebyggande och byggande av parker.

AO Mark & skog: inga synpunkter i dagsläget, kan komma synpunkter senare i kommande samråd när sträckningen blivit bestämd ifall vi blir berörda som markägare då.

Vattenfall Eldistribution: Ledningen mellan Kopplingsstationen-Sandberget går i nysträckning men parallellt med befintlig väg och kraftledning där så är möjligt. UL28 kommer inte påverkas. Hänsyn till befintliga kraftledningar tas vid detaljprojektering av ledningssträckningen.

Skogsstyrelsen

Skogsstyrelsen avstår från att lämna synpunkter i ärendet då vi inte kunnat göra detta under föreskriven tid.

Vattenfall Eldistribution noterar detta.

Statens Geotekniska Institut (SGI)

Geoteknik: I några av stråken finns det enligt en GIS-produkt från Skogsstyrelsens områden med instabila slänter med mycket kraftig lutning. Enligt Skogsstyrelsen kan exploatering, exempelvis avverkning, orsaka erosion, ras och slamströmmar i områden som klassificerats omfatta instabila slänter med mycket kraftig lutning. Vi anser därför att det bör utredas om det finns risker för ras, skred och erosion som behöver beaktas innan stråken fastställs.

Miljögeoteknik: SGI avstår från att lämna synpunkter.

Vattenfall Eldistribution noterar detta. Enligt SGUs karttjänst för ras, skred och erosion finns områden med slänter som vid skogsbruk eller exploatering är i potentiell risk för ras, skred och erosion men det finns inte några dokumenterade uppgifter om att det ska ha skett i området för den sökta ledningen. Inte heller finns områden som omfattas av instabila slänter längs ledningen. Vattenfall bedömer att det inte föreligger någon risk för ras, skred och erosion. Vattenfall beaktar geologiska och morfologiska egenskaper vid val av anläggningsmetod och stolptyp i samband med detaljprojekteringen.

Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM)

SSM lämnar ett generellt ställt yttrande med information om elektriska fält, vetenskapliga misstankar och referensvärden för magnetfält.

Vattenfall har placerat ledningen på behörigt avstånd från bebyggelse. En elektromagnetisk beräkning har genomförts för ledningarna, se avsnitt 5.10 Boendemiljö och hälsa i Bilaga 2.

Svenska Kraftnät

Svenska kraftnät har tagit del av handlingarna för rubricerat ärende och har ingenting ytterligare att framföra än tidigare lämnat remissvar daterat 2021-02-11.

Vattenfall Eldistribution noterar detta.

Sveriges geologiska undersökning (SGU)

Sveriges geologiska undersökning (SGU) har den 2021-04-29 tagit emot rubricerad remiss. SGU ger generellt i detta samrådsskede för infrastrukturprojekt inte ett platsspecifikt yttrande, utan hänvisar till SGUs allmänna riktlinjer som redovisas nedan:

Markens geologiska och morfologiska egenskaper är grundläggande för olika områdets miljöförhållanden, geotekniska egenskaper, grundvattenförhållanden och associerade risker. Tidig användning av geologisk information vid planering och projektering kan därmed minska kostnader och miljöpåverkan samt förkorta ledtider för samtliga involverade aktörer.

Vi vill generellt påpeka att vid val av anläggningsmetod har typ av jordart, jorddjup och bergart samt grundvattennivåns betydelse ur en hållbar miljö- och kostnadssynpunkt. Kunskap om markens beskaffenhet avseende dessa parametrar kan till exempel användas för optimal placering, design och utförande av infrastrukturanläggningar, lednings-, spår- och vägdragning inklusive tillhörande grundläggning och storleksbestämning av ev. fundament. Detta för att ur teknisk- och miljösynpunkt erhålla hög säkerhet, men även för att om möjligt minska behov av bergmaterial och erforderlig transport. SGU anser att krossat berg eller morän ska användas istället för naturgrus. SGU informerar även om vart relevant information kan hittas på deras hemsida.

Vattenfall Eldistribution noterar detta. I samband med detaljprojekteringen av ledningen kommer ovanstående tas i beaktande.

Trafikverket

Trafikverket har tagit del av handlingarna och har inga ytterligare synpunkter än de synpunkter som framkommit under tidigare samråd. Etableringen bedöms inte påverka MobiSIR.

Vattenfall noterar detta.

3.3 Enskilda särskilt berörda

Synpunkter från enskilda särskilt berörda redovisas nedan. Vattenfall Eldistributions svar redovisas med *Kursiv text*. Yttrandena redovisas i sin helhet i Bilaga A18.

Stamnätsstation Grundfors till kopplingsstation 1, 2 eller 3

██████████ och ██████████

Jag är berörd fastighetsägare och är negativt inställt till projektet. Genom tidigare erfarenheter med ledningsarbete har jag upplevt negativa konsekvenser för mig som fastighetsägare och därav vill jag undvika fler ledningar på mina fastigheter. Era underhållsarbeten samt arbetssätt att verka med/mot fastighetsägare är jag inte tillfreds med, det har som regel bara medfört laster för mina fastigheter samt även påfrestningar för mej personligen. Jag har varit fastighetsägare i knappt 20 år och har ändå ca 10 olika utförda arbeten gjorda av nätägare med dåliga resultat som följd. Med detta i minne är jag inte beredd att skriva på något avtal med dåliga villkor som grund och om ni kommer att hävda ledningsrätt kommer min besvikelse och uppgivenhet att förstärkas ytterligare. Min hobby och livsverk är skogen så därför känns det inte bra när man befarar att historier kommer att upprepas i och med om dessa ledningar verkställs.

I och med denna skrivelse vill jag visa att jag inte är positivt inställd till fler intrång på mina fastigheter med tidigare rådande omständigheter som grund.

Vattenfall Eldistribution beklagar markägarens dåliga erfarenheter. Vattenfall Eldistribution upprättar avtal med entreprenörer som genomför underhållsarbeten enligt särskilda och bestämda rutiner för att säkra ett gott arbetssätt.

Tabell 3. Sammanfattning av inkomna synpunkter från övriga myndigheter, organisationer och föreningar som inte haft något att erinra.

Myndighet	Synpunkter	Kommentarer
Elsäkerhetsverket	Myndigheten har i dagsläget inget att erinra utan förutsätter att utförandet sker enligt gällande föreskrifter. Beakta föreskriften ELSÄK-FS 2011:3 om ansökan för drifttillstånd, vilken kan komma i fråga i detta ärende.	<i>Vattenfall Eldistribution noterar detta.</i>
Försvarsmakten	Försvarsmakten har inget att erinra i rubricerat ärende.	<i>Vattenfall Eldistribution noterar detta.</i>
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)	MSB har inget att invända emot 150kV ledningarna / Sandselehöjderna.	<i>Vattenfall Eldistribution noterar detta.</i>
Naturvårdsverket	Naturvårdsverket avstår från att yttra sig.	<i>Vattenfall Eldistribution noterar detta.</i>

3.4 Samebyar

Inbjudan till samråd inklusive samrådsunderlag sändes till Ran sameby och Ubmeje Tjeälddie den 29 april 2021 via e-post och brev. Ingen av samebyarna yttrade sig i samrådsomgång 2.